

SOLNA STAD – RIKTLINJE

# Riktlinje för arbetet mot välfärdsbrottslighet



SOLNA STAD

## **POLICY – antas av kommunfullmäktige**

En policy uttrycker politikens värdegrund och förhållningssätt. Denna typ av dokument fastställs av kommunfullmäktige då de är av principiell beskaffenhet och därmed enligt kommunallagen tillhör fullmäktiges exklusiva beslutanderätt och gäller tills vidare. En policy talar om vad staden vill uppnå inom ett specifikt område som berör flera verksamheter. Policyn bör inte innehålla detaljerade ställningstaganden vad gäller utförande, prioriteringar eller metoder.

## **STRATEGI – antas av kommunstyrelsen**

Strategidokument anger konkreta åtgärder för den politiska viljeinriktningen. En strategi ska ange vem som ansvarar för att åtgärder genomförs, när de ska vara genomförda samt vilka prioriteringar som ska göras. Strategin ska gälla under en begränsad period, exempelvis under en mandatperiod och antas av kommunstyrelsen.

## **RIKTLINJE – antas av kommunstyrelsen**

Riktlinjer säkerställer riktigt agerande och god kvalitet i stadens arbete. I riktlinjer preciseras hur något ska uppnås. Det kan exempelvis handla om hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå de politiska inriktningar och mål som finns i en policy eller strategi och dessa antas av kommunstyrelsen.

## **ANVISNING – godkänns av förvaltningschef/chef**

Anvisningar och rutiner rör sig i regel om ren verkställighet av riktlinjer eller andra styrdokument. Denna typ av dokument är förvaltningens verktyg för att verkställa politiska beslut och dokumenten är inte föremål för formella beslut i politiska organ utan upprättas efter behov av varje verksamhet/enhet i samråd med ansvarig förvaltningschef/chef. Detta innebär således att stadsövergripande anvisningar och rutiner beslutas av stadsledningsförvaltningens förvaltningschef/chef.

<b>Dokumenttyp:</b>	Riktlinje
<b>Giltighetstid:</b>	Tills vidare
<b>Beslutande organ:</b>	Kommunstyrelsen
<b>Beslutsdatum:</b>	2024-12-16, KS/2024:448
<b>Antagen till följd av lag:</b>	Nej
<b>Revisionsdatum:</b>	–
<b>Dokumentansvarig:</b>	Stadsledningsförvaltningen
<b>Uppföljning:</b>	Arligen

## Innehåll

1 Inledning .....	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Omfattning och ansvar.....	4
1.3 Förhållande till andra styrdokument och avgränsningar .....	4
2 Definitioner.....	5
3 Styrning och uppföljning .....	5
4 Övergripande inriktning för arbetet mot välfärdsbrottslighet.....	6
5 Revidering .....	6

## 1 Inledning

Arbete mot välfärdsbrottsligheten är ett av de insatsområden som är prioriterat i stadens trygghetsstrategi (KS/2023:309). Välfärdsbrottslighet innebär ett angrepp mot samhällets gemensamma skyddsnet och drabbar i första hand de individer som är i behov av samhällets insatser, som exempelvis barn, äldre, sjuka eller personer som har en funktionsnedsättning. I längden påverkar den alla invånare då den innebär en dränering av samhällets resurser. Samtidigt utgör den även ett hot mot demokratin då den riskerar att undergräva förtroende och tillit till välfärdssystemet och samhället i stort.

### 1.1 Syfte

Syftet med Solna stads riktlinje för arbete mot välfärdsbrottslighet är att

- säkerställa att de skattemedel som finansierar de kommunala verksamheterna går till det de är avsedda för,
- motverka att välfärdsbrottslighet undergräver tilliten till välfärdssystemen.

I grund och botten handlar arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet om en effektiv förvaltning av stadens resurser. Det är därför var och ens ansvar i staden att bidra till arbetet inom sina verksamheter, genom att förebygga, upptäcka och åtgärda brott och andra oegentligheter som sker inom ramen för stadens verksamheter.

### 1.2 Omfattning och ansvar

Riktlinjen för arbete mot välfärdsbrottslighet gäller för samtliga nämnder. Riktlinjen gäller även för stadens bolag och stiftelser, i den mån det är tillämbart.

Kommunstyrelsen samordnar det övergripande och strategiska arbetet mot välfärdsbrottslighet. Respektive nämnd, och där så är tillämpligt stiftelse och bolag, ansvarar för att integrera arbetet i sina verksamheter. Interna organisatoriska hinder ska överbryggas. För att nå resultat behövs också en extern samverkan med till exempel Försäkringskassan, Polismyndigheten och Skatteverket.

### 1.3 Förhållande till andra styrdokument och avgränsningar

Riktlinjen utgår från stadens trygghetsstrategi och kompletterar stadens policy för intern kontroll, riktlinje för bisysslor, riktlinje för representation, gåvor,

sponsring och mot mutor, strategi för upphandling och inköp samt trygghetsstrategi.

I riktlinjen behandlas *otillåten påverkan* till den del påverkan utgör en del av välfärdsbrottsligheten. Otillåten påverkan kan ske inom många områden och ta sig olika uttryck, vilket i sin helhet inte omhändertas av denna riktlinje.

## 2 Definitioner

I stadens arbete definieras *välfärdsbrottslighet* som att en extern aktör – företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar stadens medel för egen vinning. Begreppet definieras brett och innefattar såväl oavsiktliga fel som systematisk och organiserad välfärdsbrottslighet.

*Otillåten påverkan* är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en tjänsteperson eller förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, till exempel fatta ett annat beslut inom ramen för myndighetsutövning. Otillåten påverkan kan innebära brottsliga handlingar men också handlingar som inte är brott i juridisk mening. En händelse betecknas som otillåten påverkan om den drabbade uppfattar att syftet var att påverka tjänsteutövningen.

## 3 Styrning och uppföljning

Arbetet mot välfärdsbrottslighet ska integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för koncernens utveckling och ekonomiska ställning och i den egenskapen även det övergripande ansvaret för stadens arbete mot välfärdsbrottslighet.

På tjänstemannanivå leds arbetet av stadsdirektören genom stadsledningsgruppen som är styrgrupp. Under stadsledningsgruppen finns en arbetsgrupp som har till uppgift att ta fram underlag för beslut i styrgruppen. Arbetsgruppen, som består av representanter från samtliga förvaltningar, leds av stadsledningsförvaltningen.

Området utgör en del av arbetet med intern kontroll, och kommer även att redovisas inom ramen för detta.

## 4 Övergripande inriktning för arbetet mot välfärdsbrottslighet

Solna stads arbete mot välfärdsbrottslighet ska baseras på i förväg definierade analyser och arbetsmetoder. Såväl övergripande som verksamhetsspecifika analyser och arbetsprocesser ska dokumenteras.

För att motverka välfärdsbrott på ett effektivt sätt behövs såväl förebyggande, som upptäckande och hanterande insatser.

- **Förebyggande insatser** handlar om att minska risken för felaktigheter genom att stärka organisationens kunskap och beredskap. Det är också effektivt att identifiera svaga regelverk och göra justeringar som minskar möjligheter för överutnyttjande och brottslighet.
- **Upptäckande insatser** handlar om att få kontroll över arbetsprocesser och ekonomiska flöden och systematisera dessa så att felaktigheter kan upptäckas så snabbt som möjligt. Detta kan till exempel handla om att arbeta systematiskt för att upptäcka brister i kvalitet och volym.
- **Insatser för att åtgärda** en uppkommen situation handlar om att säkerställa att effektiva och snabba utredningar av bedrägerier, brott eller tjänstefel med mera så att rätt åtgärder kan vidtas. Brottsliga handlingar ska polisanmälas.

Stadens arbete ska prioriteras i enlighet med hur riskerna bedöms i den risk- och väsentlighetsanalys som genomförs i enlighet med regelverket för intern kontroll. Risker som identifieras och som kan åtgärdas direkt ska genomföras snarast möjligt.

## 5 Revidering

Riktlinjen revideras vid behov varje mandatperiod.